

2020

Jaarverslag

Inhoud

1	Secretariaat	4
1.1	Personeel	4
1.2	Organisatiemodel	4
1.3	Lidmaatschappen van derden organisaties	4
2	Voetgangersbeweging	5
2.1	Context/aanleiding	5
2.2	#iedereenvoetganger	6
3	Infopunt Publieke Ruimte	7
3.1	Organisatie en doelstellingen	7
3.2	Projecten in eigen beheer	9
3.2.1	Congres en Forum Publieke Ruimte	9
3.2.2	Prijs Publieke Ruimte 2020 en Publieksprijs Publieke Ruimte 2020	9
3.2.4	Operatie Perforatie	10
3.2.5	Mobipunten - Hoppinpunten	10
3.2.6	Campagne Zomerstraten	11
	<i>In de Coronazomer van 2020 waren nagenoeg alle evenementen verboden, reizen werd afgeraden. Dat betekende dat vele mensen een zomer thuis zouden blijven. Om de zomer toch een leuke schwing te geven bedachten we de campagne 'Zomerstraten'</i>	11
3.2.7	Publicaties	13
3.2.8	Website publiekeruimte.info, nieuwsbrief en sociale media	13
3.2.9	Databank Publieke Ruimte	14
3.3	Opdrachten voor derden	14
3.3.1	Zilveren Linten	14
3.3.2	Laboratoria Mobiele Alternatieven (LaMA)	15
3.3.3	Representatie en ondersteuning externe adviesorganen	17
3.4	Ledennetwerk	17
3.4.1	Ambassadeurs Publieke Ruimte	17
3.4.2	Lidmaatschap voor gemeenten	18
3.4.3	Lidmaatschap Partner Publieke Ruimte	18
4	Octopusplan	19
4.1	Campagnes en projecten	19
4.1.1	Strapdag	19
4.1.2	FLITS campagne	20
4.1.3	PARKOUR campagne	21
4.1.4	High5 campagne	21
4.1.5	Campagne Paraat voor de schoolstraat	21
4.2	Educatie	22
4.2.1	Octopusverkeersland	22
4.2.2	Praktijksessie dode hoek	22
4.3	Leden	22
4.3.1	Octopusscholen	22
4.3.2	Octopusgemeenten	24
4.4	Begeleiding	24

4.4.1	Routekaarten.....	24
4.5	Omgeving.....	24
4.6	Algemeen.....	25
4.6.1	Nieuwsbrief.....	25
4.6.2	Helpdesk.....	25
4.6.3	Samenwerkingsverbanden	25

1 Secretariaat

1.1 Personeel

Tom Dhollander	periode: januari-december 2020 (sinds 2003)
Jan Vilain	periode: januari-december 2020 (sinds 2006)
Kelly Thierens	periode: januari-december 2020 (sinds 2011)
Lieve Snoeckx	periode: januari-december 2020 (sinds 2012)
Eva Nys	periode: januari-december 2020 (sinds 2016)
Antonie van Loon	periode: januari-december 2020 (sinds 2016)
Naomé Carmeliet	periode: januari-december 2020 (sinds 2018)
Charlotte Jakus	periode: januari-november 2020 (uit dienst)
Nina Meijer (jobstudent)	periode: februari-december 2020 (sinds 2018)

1.2 Organisatiemodel

De Voetgangersbeweging heeft 2 belangrijke pijlers binnen haar werking: Octopusplan en Infopunt Publieke Ruimte.

Infopunt Publieke Ruimte richt zich naar een vakpubliek werkzaam rondom het brede thema 'publieke ruimte'. Ook geïnteresseerde individuen (burgers) hebben hierin hun plaats (zie verder hoofdstuk 3).

Octopusplan richt zich tot iedereen actief rond duurzaam woon-schoolverkeer en de plaats van kinderen in de openbare ruimte (zie verder hoofdstuk 4).

1.3 Lidmaatschappen van derden organisaties

- IFP (International Federation of Pedestrians)
- FEPA vzw (Federation of European Pedestrians Associations) – bestuurslid
- Komimo vzw / Netwerk Duurzame Mobiliteit – lid
- Trage Wegen vzw – lid
- Bond Beter Leefmilieu vzw – lid
- Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning (VRP vzw) – lid
- Sociare vzw - lid
- Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid – lid werkkamers infrastructuur, sensibilisatie en educatie
- MORA – Vlaamse Mobiliteitsraad (voorzitterschap commissie personenvervoer – Mark Keppens)
- Vlaams Forum Verkeersveiligheid
- Mobipunt vzw (stichtend lid en bestuurslid)
- Gecoro Leuven / Lier (lid)

2 Voetgangersbeweging

2.1 Context/aanleiding

De Voetgangersbeweging wil dat meer mensen te voet (kunnen) gaan voor dagelijkse korte verplaatsingen. We vragen aandacht voor de kwaliteit en veiligheid van de dagelijkse routes die mensen te voet afleggen. Bovendien wil de Voetgangersbeweging de actieradius van voetgangers vergroten en te voet gaan expliciet promoten als essentieel en volwaardig onderdeel van de verplaatsingsketen. Iedereen is voetganger. Omdat te voet gaan meer is dan een verplaatsing willen we het belang van te voet gaan en van kwaliteitsvolle voetgangersvoorzieningen voor een duurzame en zorgzame samenleving onderstrepen.

Momenteel werkt de Voetgangersbeweging vzw voornamelijk via haar twee deelwerkingen Infopunt Publieke Ruimte (IPR) en Octopusplan. Met IPR richten we ons tot het lokale en bovenlokale bestuurlijk niveau, naar ondernemingen, opleidings- en onderzoeksinstituten, (vak)organisaties en iedereen die professioneel of beleidsmatig betrokken is bij de totstandkoming van openbare ruimten. Met Octopusplan richten we ons op scholen, kinderen en jongeren. Met de nieuwe campagne '#iedereenvoetganger' richten we onze pijlen meer op individuele burgers, maar ook op bestuurlijk niveau en politiezones met als boodschap het belang van voetgangers. Dit onderstreept de naam van de vzw en verbindt de beide deelwerkingen en hun doelstellingen.

Naar aanloop van het Congres Publieke Ruimte 2020 werd een flyer opgemaakt over de organisatie en haar deelwerkingen. De relatie tussen de verschillende deelwerkingen en de link met te voet gaan wordt daarin in beeld gebracht.

#iedereenvoetganger

Met #iedereenvoetganger geven we voetgangers een gezicht. We zetten het te voet gaan in de kijker en ijveren voor openbare ruimte die uitnodigt om te wandelen. Bovendien willen we mensen inspireren om vaker te voet te gaan.

In 2020 lanceren we acht videoportretten van voetgangers. We laten hen vertellen waarom ze te voet gaan en onderstrepen de voordelen op vlak van beweging, gezondheid, mentaal welzijn, sociale samenhang, economie, milieu en meer.

Zin om mee te doen? Deel jouw voetgangersmoment met **#iedereenvoetganger**

Ben je als burger begaan met de kwaliteit van je straat, je buurt en je leefomgeving? Wil je dat kinderen zich veilig en zelfstandig kunnen verplaatsen? Vind je dat de voetganger meer aandacht verdient? Dan kan de Voetgangersbeweging jouw steun gebruiken!

Waarom lid worden?

Door jouw steun werk je mee aan:

- steden en gemeenten op maat van voetgangers
- een aangename, veilige en gezonde leefomgeving
- kindvriendelijke schoolomgevingen
- mooie publieke ruimten

Lid worden kan via www.voetgangersbeweging.be

Ontdek op de website ook onze lidmaatschappen voor scholen, lokale besturen en organisaties.

Infopunt Publieke Ruimte en Octopusplan zijn deelwerkingen van Voetgangersbeweging vzw

voetgangersbeweging 20 JAAR

#iedereenvoetganger

www.voetgangersbeweging.be/iedereenvoetganger

voetgangersbeweging

f i t i n

Mensen gaan te voet om allerlei redenen: om naar school te gaan, om te spelen, om de hond uit te laten, om te winkelen, om de omgeving te ontdekken, om met de buren te praten of gewoon om eens buiten te komen.

We zijn allemaal voetganger, elke dag. Te voet gaan is zo simpel dat we er meestal niet bij stilstaan. Toch is de openbare ruimte niet altijd uitnodigend of veilig om in te wandelen. Bovendien stappen we met z'n allen steeds minder vaak en minder lang.

De Voetgangersbeweging werkt aan aangename, veilige en gezonde openbare ruimte op maat van voetgangers. Aangepaste ruimte leidt tot meer mensen die wandelen. En dat is goed want te voet gaan heeft tal van voordelen op persoonlijk én op maatschappelijk vlak.

info@voetgangersbeweging.be
www.voetgangersbeweging.be

Kindvriendelijke schoolomgevingen en duurzaam woon-school verkeer.

Met het Octopusplan focussen we naast verkeersveiligheid en duurzame mobiliteit ook op beweging, ontmoeting en vergroening in de schoolomgeving. Schoolomgevingen hebben een voorbeeldfunctie voor de inrichting van openbare ruimte. Het zijn centrale plekken in het dagelijks leven van kinderen, ouders, grootouders, leerkrachten en buurtbewoners.

Word Octopusschool of -gemeente en geef een sterk signaal! We stimuleren stappen en trappen via onze jaarlijkse campagnes, zetten in op verkeerseducatie en voorzien professionele begeleiding om elke schoolomgeving stap voor stap om te vormen naar de kindvriendelijke omgeving van morgen.

145 Octopusgemeenten 1500 Octopusscholen
Kleurrijk Octopusmeubilair
Schoolomgeving 2.0
Educatie Begeleiding
FLITS Parkour Strapdag

info@octopusplan.be
www.octopusplan.info

Kwaliteitsvolle openbare ruimte die te voet gaan stimuleert.

Met Infopunt Publieke Ruimte zetten we een positieve beweging in gang, waarbij mensen zich engageren om te werken aan de publieke ruimte. We geloven dat kwaliteitsvolle openbare ruimte mensen aanzet om meer te voet te gaan en bijdraagt aan de oplossing van hedendaagse problemen inzake klimaat, gezondheid, sociale gelijkheid, samenleven en meer.

Sluit je aan bij het uitgebreide ledennetwerk. We verzamelen goede voorbeelden en inspireren beleidsmakers, professionals en burgers om met de publieke ruimte aan de slag te gaan. Jaarlijks reiken we de prestigieuze Prijs Publieke Ruimte uit aan een project in Vlaanderen of Brussel. De prijsuitreiking gebeurt op het Congres & Forum Publieke Ruimte, een ontmoetingsmoment bij uitstek voor alle betrokkenen in het vakgebied.

12 ambassadeurs 50 gemeenten 150 Partners
Congres en Forum
Prijs Publieke Ruimte
Publieksprijs
Tijdschrift Praktijkboek Databank

contact@publiekeruimte.info
www.publiekeruimte.info

2.2 #iedereenvoetganger

In de loop van 2019 werden een aantal video's gemaakt voor de campagne #iedereenvoetganger. In deze videoportretten vertellen verschillende voetgangers waarom ze te voet gaan. Ze onderstrepen de voordelen van te voet gaan op vlak van beweging, gezondheid, mentaal welzijn, sociale samenhang, economie, milieu en meer. In januari 2020 werd het eerste videoportret gelanceerd: de voetganger met een boodschap. Het portret en de video zijn te bekijken op:

<https://www.voetgangersbeweging.be/voetgangerstype/voetganger-met-een-boodschap/>

Bij het begin van de coronacrisis werd beslist om de campagne tijdelijk stil te leggen. De Voetgangersbeweging lanceerde daarentegen wel een oproep voor het wandelen in eigen buurt. Het biedt afleiding en frisse lucht, brengt ons in beweging, helpt tegen een gevoel van opgesloten zitten of werkt troostend.

Er wordt bekeken hoe de campagne en het lanceren van de videoportretten weer kunnen worden opgestart.

#1 De voetganger met een boodschap

Wandelen in groep is een krachtig middel om een boodschap over te brengen. Denk aan sponsortochten, betogingen of een stille mars. In het Engels spreekt men zelfs over "to walk the talk", een variant op het Nederlandse "geen woorden, maar daden". Maar wat is de aantrekkingskracht van wandelen als communicatiemiddel?

1. **Toegankelijkheid:** Wandelen is toegankelijk, bijna iedereen kan meedoen.
2. **Samenhang:** Samen wandelen in groep zorgt voor samenhang. Iedereen wandelt in dezelfde richting naar één gemeenschappelijk doel.
3. **Zichtbaarheid:** Je begeeft je in de publieke ruimte en toont je steun of boodschap aan anderen.
4. **Sociaal contact:** Als wandelaar ben je aanspreekbaar en kan je gemakkelijk een babbelje doen.
5. **Beweging:** Wandelen is actief bewegen. Het is een fijne activiteit op zich en je krijgt er energie van. Soms vraagt wandelen enige uithouding, zeker wanneer je gesponsord wordt per kilometer of gedurende een bepaalde tijd. In dat geval is ook de uitdaging voor velen een motivatie.

„Dat is het voordeel van wandelen, je brengt er zoveel mensen mee op de been. Iedereen kan buitenkomen om te stappen. Daar moet je geen topsporter voor zijn of geen ongeloflijk goede conditie voor hebben. Je kan gewoon komen wandelen.“

Over Jürgen

Jürgen heeft zijn vrienden van de judoclub Beveren uitgenodigd om mee te doen aan de Levensloop, een evenement van de Stichting tegen Kanker. De uitdaging: 24 uur lang wandelen met je groep. Teams laten zich sponsoren en teamleden lossen elkaar af. In de tussentijd kunnen ze genieten van de vele activiteiten op het terrein.

24 uur stappen is symbolisch omdat patiënten en hun naasten 24/24 vechten tegen de ziekte. Voor Jürgen, zelf vechter tegen kanker, is het een onbeschrijflijk moment. Met zo veel mensen samen wandelen voor één gemeenschappelijk doel, geeft een groot gevoel van samenhang. Het is een enorme steun voor de mensen die vechten tegen kanker. De beweging en de buitenlucht, die zijn mooi meegenomen.

Met dank aan:

Jürgen, Judoclub Beveren, Levensloop Beveren & Nina Meijer.

Deel een foto van jouw voetgangersmoment met #iedereenvoetganger en win een wandelweekend!

3 Infopunt Publieke Ruimte

3.1 Organisatie en doelstellingen

Infopunt Publieke Ruimte maakt deel uit van de Voetgangersbeweging vzw (VGB) en is het aanspreekpunt voor iedereen die professioneel of beleidsmatig betrokken is bij planning, ontwerp, inrichting en beheer van openbare ruimten, evenals burgers die vanuit hun persoonlijke belangstelling of buurtwerking bezig zijn met openbare ruimte. Infopunt Publieke Ruimte heeft een eigen missie, kaderend binnen de missie van de VGB: Infopunt Publieke Ruimte is ambassadeur en pleitbezorger voor meer (verblijfs-)kwaliteit in de openbare ruimte.

Om de boodschap voor meer kwaliteit in de openbare ruimte zo breed mogelijk bekend te maken, werkt Infopunt Publieke Ruimte op vier fronten: projectwerking, vorming, adviesverlening en sensibilisatie.

Projectwerking

- Ontwikkelen en uitwerken van projecten en concepten voor (voetgangers)mobiliteit en openbare ruimte (bv. Mobipunten, Operatie Perforatie, ...)
- Ondersteunen van bovenlokale en lokale beleidsinitiatieven rond mobiliteit en openbare ruimte (bv. LaMA, ...)

Vorming

- Publicaties
 - Praktijkboek Publieke Ruimte (jaarlijks)

- Tijdschrift publieke ruimte/cahier espace public (driemaandelijks)
- Thematische publicaties (ad hoc)
- Online Databank Publieke Ruimte
- Vormingsaanbod
 - Congres en Forum Publieke Ruimte (jaarlijks)
 - Themadag Publieke Ruimte: reeks studiedagen of studienamiddagen, aansluitend bij de dossiers van het tijdschrift publieke ruimte
 - Coproducties met andere (vak)organisaties
 - Lezingen of gastcolleges op vormingsinitiatieven en studiedagen van derden.

Advies

- Begeleiden van planprocessen voor de (her)inrichting van openbare ruimte
- Onderzoeks- en ondersteuningsopdrachten voor derden
- Deelname aan jury's, stuurgroepen, klankbordgroepen, begeleidingscommissies enz.

Sensibilisatie

- Organisatie en uitreiking Prijs Publieke Ruimte (jaarlijks)
- Netwerkactiviteiten voor publieke en private sector in functie van sensibilisatie rond kwaliteitsvolle publieke ruimten
- Bilateraal overleg met beleidsverantwoordelijken op lokaal en bovenlokaal niveau

3.2 Projecten in eigen beheer

3.2.1 *Congres en Forum Publieke Ruimte*

Het Congres & Forum Publieke Ruimte zou in 2020 hebben plaatsgevonden op 17 maart in het ICC Gent. Alle voorbereidingen waren getroffen en inschrijvingen waren rond. Toen het land op 13 maart in lockdown ging n.a.v. de coronapandemie werd het live event afgelast en is overgeschakeld naar een online congres op basis van het bestaande congresprogramma. Het online congres vond plaats op 9, 16 en 23 juni. Aan de openingssessie met expertendebat namen 220 mensen deel. De thematische sessies trokken telkens 60 tot 120 geïnteresseerden.

3.2.2 *Prijs Publieke Ruimte 2020 en Publieksprijs Publieke Ruimte 2020*

Infopunt Publieke Ruimte is initiatiefnemer van de Prijs Publieke Ruimte, die in 2019 voor de twaalfde keer werd uitgereikt. Met de prijs brengt Infopunt Publieke Ruimte kwaliteitsvolle publieke ruimte projecten in Vlaanderen en Brussel onder de aandacht en worden bouwheren beloond voor hun initiatief.

De prijs Publieke Ruimte is bedoeld om bouwheren en gemeentebesturen te stimuleren om werk te maken van kwaliteitsvolle en duurzame openbare ruimten.

Aan de prijsuitreiking gaat een projectoproep vooraf waarbij zowel bouwheren als ontwerpers één of meerdere projecten kunnen inzenden. Een vakjury onder voorzitterschap van Infopunt Publieke Ruimte selecteert een aantal inzendingen voor publicatie in het praktijkboek 'Publieke Ruimte'. In 2020 werden 49 projecten ingezonden, waarvan er 34 werden opgenomen in het praktijkboek. De onderscheiding ging naar Stad Antwerpen en De Vlaamse Waterweg voor de herinrichting van de Scheldekaaien Sint-Andries en Zuid.

Om de betrokkenheid van de inwoners van de genomineerde gemeenten te verhogen, werd voor de vierde keer ook de Publieksprijs Publieke Ruimte uitgereikt. Via een online stemformulier kon het brede publiek zijn voorkeur geven. De Publieksprijs Publieke Ruimte 2020 ging naar de stad Herentals voor de omvorming van binnengebied 'Het Schaliken' tot stadsparkje.

Opening eerste Vlaamse Hoppinpunt in Leuven met minister Peeters en burgemeester Ridouani

3.2.6 Campagne Zomerstraten

In de Coronazomer van 2020 waren nagenoeg alle evenementen verboden, reizen werd afgeraden. Dat betekende dat vele mensen een zomer thuis zouden blijven. Om de zomer toch een leuke schwung te geven bedachten we de campagne 'Zomerstraten'.

We motiveerden buurten en straten om na te denken over de buurtkwaliteit en diverse initiatieven op touw te zetten. We werkten samen met Vlaanderen Feest!

Ter inspiratie ontwikkelden we de Zomerstraat-website, werd een heuse zomerstraatkrant gemaakt en maakten we heel wat inspirerende reportages. Deelnemende straten ontvingen een Zomerstraat-actiepakket. Uiteindelijk namen ongeveer 600 buurten deel.

De campagne kreeg de steun van minister van Binnenlandse zaken Bart Somers. Op 11 juli werd in Leuven een startmoment gehouden samen met minister-president Jambon en minister Somers.

Lancering campagne Zomerstraten met minister-president Jambon en minister Somers op 11 juli 2020

3.2.7 Publicaties

Praktijkboek Publieke Ruimte 2020

Het praktijkboek Publieke Ruimte is een jaarlijkse uitgave van Infopunt Publieke Ruimte. De dertiende editie verscheen in 2020 naar aanleiding van het Congres Publieke Ruimte.

Cover Praktijkboek Publieke Ruimte 2019

Tijdschrift Publieke Ruimte / Cahier Espace Public

In 2020 rolde de negende jaargang van het driemaandelijks 'tijdschrift publieke ruimte' / 'cahier espace public' van de persen. Het vakblad verschijnt in twee taalversies (Nederlands en Frans). Naast vaste rubrieken komt in elk nummer een thematisch dossier aan bod. In 2020 waren dit de dossiers: Voetgangers; Groen in en rond de stad; Participatie en cocreatie; Publieke ruimte met een boodschap. Met de thema's geeft het tijdschrift meer duiding aan de hefboomfunctie die de publieke ruimte kan vervullen voor andere beleidsdomeinen. Infopunt Publieke Ruimte wil beleidsmakers duidelijk maken dat investeren in publieke ruimte heel wat meerwaarde kan opleveren. Het tijdschrift is gericht op kennisuitwisseling op gebied van publieke ruimte tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië. De Nederlandstalige editie verschijnt in een oplage van ongeveer 1.800 stuks, de Franstalige editie telt ongeveer 1000 stuks. Het tijdschrift wordt standaard verspreid naar alle gemeentebesturen in België, hogere overheden, het ledennetwerk van Infopunt Publieke Ruimte en abonnees. De Franstalige redactie gebeurt door Maison de l'Urbanité asbl dat tevens instaat voor de kostendekking van de Franstalige oplage.

Overzicht Tijdschrift Publieke Ruimte 2020

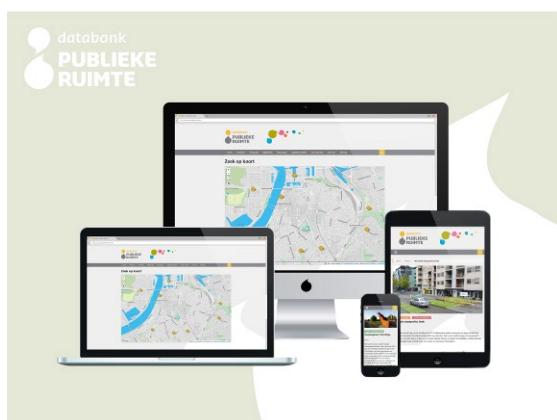
3.2.8 Website publiekeruimte.info, nieuwsbrief en sociale media

De website van Infopunt Publieke Ruimte (www.publiekeruimte.info) is een belangrijk communicatiekanaal. Naast eigen nieuws en documentatie bevat de website project- en productbesprekingen, een overzicht van het ledennetwerk, vacatures, aankondigingen van studiedagen en evenementen, contactgegevens van organisaties en ondernemingen uit de sector enz. Infopunt Publieke Ruimte ontvangt zeer geregeld aanvragen van derden om nieuws via de website bekend te

maken. Naast de website communiceert Infopunt Publieke Ruimte ook via sociale media (twitter, facebook en linkedIn. Infopunt Publieke Ruimte verzond in 2019 12 digitale nieuwsbrieven.

- Website: www.publiekeruimte.info:
- Databank: www.dbpubliekeruimte.info
- Congreswebsite: www.congrespubliekeruimte.info
- Nieuwsbrieven Infopunt Publieke Ruimte: +/- 6100 abonnees
- Twitter: 463 volgers
- Facebook groep: 593 volgers
- LinkedIn groep Publieke Ruimte: 461 leden

3.2.9 Databank Publieke Ruimte

De Databank Publieke Ruimte bevat alle projecten die sinds 2008 in de praktijkboeken Publieke Ruimte zijn verschenen. , De databank bestaat uit diverse projectcategorieën (straten en pleinen, parken en groengebieden, bedrijventerreinen, recreatiezones enz.). Via diverse zoekfuncties kan de gebruiker op een eenvoudige manier diverse projecten raadplegen. Verder bevat de databank productnieuws en een selectie van de artikels uit het tijdschrift Publieke Ruimte. Alle projectfiches zijn voorzien van een QR-code en url die naar de databank verwijst voor meer

achtergrondinformatie over het betreffende project.

www.dbpubliekeruimte.info

3.3 Opdrachten voor derden

3.3.1 Zilveren Linten

Steeds meer steden en gemeenten zijn bezig met de walkability-score van hun openbaar domein. Op veel plaatsen is er echter nog veel werk aan de winkel. Zeker voor ouderen kunnen slechte voetpaden, onveilige oversteekplaatsen, onvoldoende zitbanken of een gebrek aan bestemmingen op wandelafstand ervoor zorgen dat verplaatsingen te voet moeilijk of zelf onmogelijk worden.

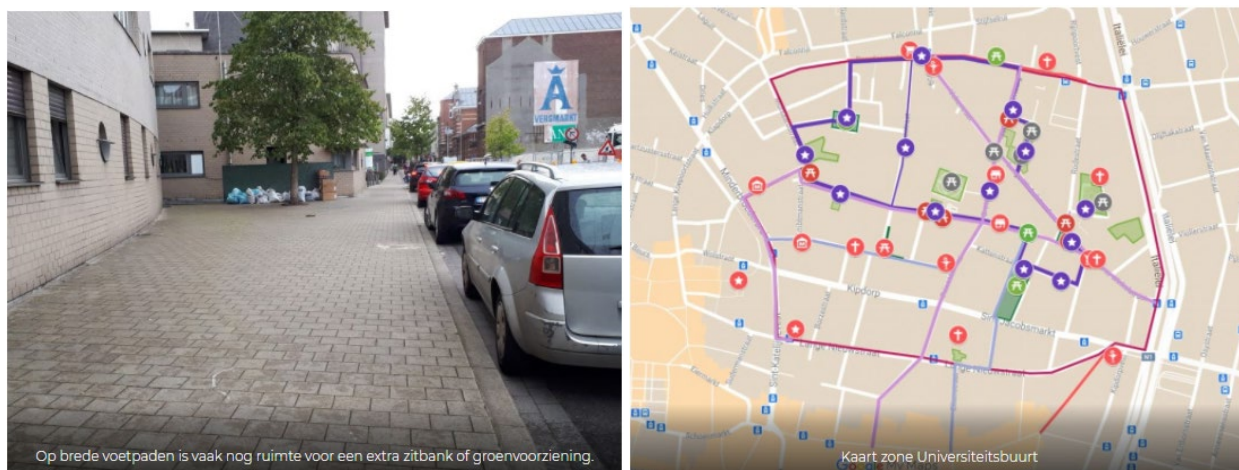
Het district Antwerpen wenst tijdens deze legislatuur een aantal trajecten in het openbaar domein te ontwikkelen met een verhoogde gebruiksvriendelijkheid voor oudere voetgangers. Het districtsbestuur gaf daarom opdracht aan Infopunt Publieke Ruimte/Voetgangersbeweging vzw om twee zones in het stadscentrum te onderzoeken en aanbevelingen op te stellen voor een meer seniorenvriendelijke publieke ruimte. Het project draagt de campagnenaam 'Zilveren Linten'.

Zilveren Linten zijn korte, veilige wandelroutes, specifiek aangepast voor de verplaatsing van senioren. Daarbij gaat bijzondere aandacht naar de optimalisatie van verplaatsingen rondom belangrijke

bestemmingen voor dagelijkse voorzieningen en andere locaties met een verhoogde aantrekkingskracht voor ouderen.

De voorstudie van Infopunt Publieke Ruimte focust op de Universiteitsbuurt en de omgeving rondom Den Bell. In beide zones bevinden zich specifieke voorzieningen voor senioren zoals een dienstencentrum, een woonzorgcentrum of een private zorginstelling, maar in het rapport is ook aandacht voor thuiswonende ouderen. Aan de hand van terreinbezoeken en participatie met bewoners werden de meest geschikte trajecten uitgestippeld en werden aanbevelingen en quick-wins geformuleerd. Van de bevindingen werd een rapport opgemaakt, ondersteund door digitale kaarten en beeldmateriaal.

Naast verkeerstechnische ingrepen en aanpassingen in functie van toegankelijkheid gaat ook veel aandacht naar het comfort en de beleevingswaarde van de publieke ruimte. Zo zijn locaties voor extra zitbanken, ontmoetingsruimte, straatkunst en vergroening onderzocht en werden beweegroutes uitgestippeld voor een dagelijkse wandeling.

3.3.2 Laboratoria Mobiele Alternatieven (LaMA)

LaMA staat voor Laboratoria Mobiele Alternatieven. Het is een uitgewerkte en geteste methode om met burgers op zoek te gaan naar creatieve oplossingen rond mobiliteit.

LaMA Wachtebeke

Gedurende het schooljaar 2019-2020 begeleidde de Voetgangersbeweging de gemeente Wachtebeke bij de herinrichting van de schoolomgeving aan de Langeledeschool. De begeleiding gebeurde aan de hand van de LaMA-methodiek. In november en december 2019 vonden drie co-creatiesessies plaats, waarvan één LaMA Junior sessie met de leerlingen van het 5e en 6e leerjaar.

In 2020 werden de ideeën uitgewerkt en getest via een testopstelling. Er kwam een fietsstraat, een gekleurd zebrapad, fietsenstallingen voor ouders, een speeltuin en een ontmoetingsruimte in de vorm van een boot. Het project kreeg de naam 'Even uit de Vaart'. Samen met de boot, verwijst het naar de geschiedenis van het Langeledekanaal dat naast de school loopt.

De herinrichting gebeurde volgens de visie schoolomgeving 2.0 van het Octopusplan: ruimte voor duurzame mobiliteit, beweging, ontmoeting en vergroening. Het project werd gefinancierd door de Provincie Oost-Vlaanderen in het kader van het "Projectenfonds Duurzame Mobiliteit".

Bekijk het campagnefilmpje op: https://youtu.be/r3Y5PC_I3KU

LaMA Heusden-Zolder

De gemeente Heusden-Zolder voerde als testopstelling een knip in, in een woonwijk in Bolderberg. Dit om het vele sluipverkeer in één van de straten tegen te gaan. De maatregel kon echter op heel wat tegenstand van bewoners uit omliggende straten rekenen. Om de gemoederen te bedaren en tot een gedragen oplossing te komen, schakelde de gemeente de hulp in van de Voetgangersbeweging. Aan de hand van de LaMA methodiek werden een aantal alternatieve oplossingen bedacht en getest. Door de coronamaatregelen werd de testopstelling nog niet geëvalueerd. In samenspraak met de gemeente wordt een geschikt moment gezocht.

LaMA Wevelgem

Samen met de gemeente Wevelgem, start de Voetgangersbeweging een LaMA traject in de omgeving van kleuter- en lagere school De Gulleboom. Het doel is een veilige en aangename schoolomgeving voor

jong en oud. De ideeën uit de co-creatiesessies zullen getest worden in het begin van schooljaar 2021-2022. Omwille van de corona-maatregelen zal de eerste co-creatiesessie digitaal plaatsvinden.

3.3.3 Representatie en ondersteuning externe adviesorganen

Infopunt Publieke Ruimte maakt(e) als deskundige deel uit van een aantal adviesorganen en woonde in 2020 regelmatig overlegmomenten bij:

- Klankbord in expertenoverleg Delta Atelier / City Deal
- Luwte-oases, Departement Omgeving
- Coalitie met 9 organisaties o.l.v. BOS+, indiening verzoekschrift Grondwettelijk Hof
- Personeelsselectie projectmedewerker en projectcoördinator Publieke Ruimte, Stad Mechelen
- Klankbordgroep Vademecum Natuurtechniek, Agentschap Wegen en Verkeer
- Kennisdelingsmomenten 'Kunst in opdracht', Kunstcel Vlaamse overheid

Jan Vilain schreef een opiniestuk voor MO magazine over de betekenis van publieke ruimte tijdens de coronacrisis. Het was aanleiding om hem uit te nodigen voor interviews in Woonwoord (VMSW), de nieuwswebsite Apache, een presentatie in de reeks 'Post-corona talks' (VRP) en een coronaproof debat met publiek in Kunstencentrum Vooruit.

3.4 Ledennetwerk

Het ledennetwerk van Infopunt Publieke Ruimte bestaat uit overheden, ondernemingen, non-profit organisaties, opleidings- en onderzoeksinstituten.

Samenwerking en dialoog tussen private en openbare sector, tussen lokale en bovenlokale overheden, tussen opdrachtgevers en ontwerpers, tussen gemeentebesturen en burgers is bepalend voor het succes van publieke ruimten. Al deze stakeholders ontmoeten elkaar in het uitgebreide ledennetwerk van Infopunt Publieke Ruimte. Afhankelijk van het soort organisatie, zijn er drie soorten lidmaatschappen.

3.4.1 Ambassadeurs Publieke Ruimte

Ambassadeurs Publieke Ruimte zijn bovenlokale overheden, overheidsinstellingen, beroepsfederaties en grote non-profitorganisaties voor wie kwaliteitsvolle publieke ruimten een belangrijke hefboom zijn om hun doelstellingen te realiseren.

Infopunt Publieke Ruimte heeft twaalf ambassadeurs: Agentschap Binnenlands Bestuur, Agentschap Zorg en Gezondheid, Agentschap Wegen en Verkeer, Agentschap Natuur en Bos, Departement Omgeving, de Vlaamse Landmaatschappij, de Vlaamse Milieumaatschappij, Openbaar groen (VLAM), provincie Oost-Vlaanderen, Febestral en Aquafin.

3.4.2 *Lidmaatschap voor gemeenten*

Lokale besturen met kwaliteitsvolle publieke ruimte en verkeersveiligheid bovenaan op de beleidsagenda zijn lid van Infopunt Publieke Ruimte. Daarmee geven zij aan hun inwoners het signaal dat ze werk maken van een kwaliteitsvolle en gezonde leefomgeving met verkeersveilige straten, natuur in de buurt, aantrekkelijke speelplekken, een vitale kern, ruimte voor detailhandel en horeca.

Lidgemeenten ontvangen voor hun lidmaatschap heel wat voordelen terug o.a. meerdere abonnementen op het tijdschrift Publieke Ruimte, vijf exemplaren van het Praktijkboek, kortingen op vormingsmomenten, actiepakket Doorlopende Straten, enz.

Infopunt Publieke Ruimte telde op 31 december 2020 47 lidgemeenten.

3.4.3 *Lidmaatschap Partner Publieke Ruimte*

Publieke Ruimte Partners zijn ondernemingen en organisaties die de boodschap voor meer kwaliteit in de openbare ruimte ondersteunen en een partnerovereenkomst met Infopunt Publieke Ruimte afsluiten. In 2020 mocht Infopunt Publieke Ruimte 22 nieuwe Publieke Ruimte Partners verwelkomen, wat het totaal op 31 december 2020 op 114 partners brengt.

Nieuwe partners in 2020:

Abscis Architecten, D+A Consult, Grenzeloze Schelde – Escaut Sand Frontières, Hoppsharing, Waerbeke en Westtoer.

4 Octopusplan

4.1 Campagnes en projecten

Ondanks het 'rare' schooljaar hadden scholen toch vaak nog aandacht voor onze campagnes. Dat bewijst het aantal inschrijvingen als Octopusschool namelijk ongeveer 1500 scholen. hadden scholen toch vaak nog aandacht voor onze campagnes. Dat bewijst het aantal inschrijvingen als Octopusschool namelijk ongeveer 1500 scholen.

4.1.1 Strapdag

In 2020 vond de Strapdag plaats op 18 september. De Strapdag behoort tot het lidmaatschap Octopusschool.

In totaal straptten ongeveer 400.000 leerlingen, ouders en leerkrachten die dag naar school onder het thema 'Ruimte voor strappen. Wij doen mee!'

Hiermee riepen we op om op de Strapdag ruimte vrij te maken voor stappers en trappers.

Bij de editie 2019 riepen we op om binnen een straal van 50 m rond de schoolpoort ruimte vrij te maken voor beweging, ontmoeting, vergroening en duurzame mobiliteit.

De coronacrisis maakte op dat moment eens te meer duidelijk dat de ruimte op het voetpad en fietspad op veel plaatsen niet volstaat. Het is daardoor vaak een uitdaging om de afstandsregel van 1,5 meter toe te passen.

We gaven de scholen de mogelijkheid om op een andere dag een Strapdag te organiseren, daarmee wilden we rekening houden met mogelijke coronamaatregelen.

Op www.octopusplan.info vonden scholen, leerlingen en ouders tips om van die dag iets leuks te maken.

We kregen de ondersteuning van verschillende partners zoals de Vlaamse overheid, het Netwerk Duurzame Mobiliteit SUEZ, Ketnet en ABIMO/PELCKMANS.

Banner Strapdag 2020

4.1.1.1 Straplied

Voor deze editie maakten Meneer Beer en de Woeste Wolven het Straplied. Dat resulteerde in een mooi lied met prachtige choreografie.

4.1.1.2 Wedstrijd Strapdag

Via de wedstrijd kwamen zeer leuke foto's en filmpjes binnen. We pasten onze prijzen aan want het was niet mogelijk om oa Dode Hoeksessies toe te kennen.

4.1.1.3 Pers

In de pers verschenen tal van berichten over scholen en gemeenten die deelnamen aan de Strapdag.

4.1.2 FLITS campagne

Ook de Flitscampagne staat bij scholen in de agenda. Een vast onderdeel zijn de telmomenten waarbij we voor de eerste keer opriepen om bij een tweede controle ervoor te zorgen dat er meer stappers en trappers waren dan de eerste keer.

Naast de controlemomenten waren er 2 flitsopdrachten waarvan één voor kerstvakantie plaatsvond namelijk de straatbingo. Leerlingen gingen in de schoolomgeving actief op zoek naar voorwerpen afgebeeld op hun bingokaart.

FLITS-kaart voor de leerlingen

4.1.2.1 Flitsteams

Omwille van de Coronamaatregelen werden er geen Flitsteams op pad gestuurd.

4.1.3 PARKOUR campagne

Bij de editie van deze campagne zetten we vooral in op beweging. Scholen ontvingen per graad een bewegingsgids op maat van de leerlingen. Daarbij staan volgende thema's centraal:

- Springen
- Evenwicht
- Kracht
- Uithouding

Afbeelding Parkoursjaaltje

Voor de allereerste keer krijgt de campagne een eigen move!

4.1.4 High5 campagne

Ook hier speelde Corona ons parten. ER was geen mogelijkheid om met een lagere school samen te werken daarom riepen we de deelnemende scholen wel op om zelf een Strapdag te organiseren.

Voor het verdere schooljaar paste we het programma aan en kregen leerlingen de kans om deel te nemen aan een webinar en mee te doen aan de verkeerstelling.

4.1.5 Campagne Paraat voor de schoolstraat

Een schoolstraat geeft meer ruimte aan voetgangers en fietsers. Dit was dan vaak ook een oplossing om een eenvoudige manier meer ruimte te creëren in een schoolomgeving met de Coronamaatregelen. Om gemeenten en scholen tegemoet te komen, plaatsten we een verkorte handleiding op www.paraatvoordeschoolstraat.be. Daarnaast publiceerden we ook een uitgebreide oplijsting van andere maatregelen die ertoe bijdragen om de social distancing beter te waarborgen.

Ondanks dat er geen campagne werd gevoerd voor 'Paraat voor de schoolstraat' werd en wordt de website vaak bezocht en bleef de helpdesk bij vragen paraat staan.

4.2 Educatie

4.2.1 Octopusverkeersland

Door de Coronacrisis waren de scholen een hele periode gesloten. Octopusscholen gebruikten daardoor veelvuldig het digitale leerplatform in functie van verkeers- en mobiliteitseducatie.

Screenshot leerling 1^e graad

4.2.2 Praktijksessie dode hoek

Er zijn nog enkele Dode Hoeksessies kunnen doorgaan, maar grotendeels werden ze afgelast. Dit gebeurde steeds in overleg met de scholen en onze partner SUEZ.

4.3 Leden

4.3.1 Octopusscholen

In 2019 werden ruim 1500 Vlaamse scholen Octopusschool. Alle leerkrachten en leerlingen van een Octopusschool hebben toegang tot het digitale leerplatform www.octopusverkeersland.info.

Scholen die lid werden van het Octopusplan kregen:

- Campagnemateriaal voor de Strapdag:
 - 3 Affiches

- Bladwijzer met spelletje per leerling
 - Straplied op single
 - Strapbandje per leerling in gerecycleerd PET materiaal
 - Optionele STRAP_banner
- Campagnemateriaal voor de FLITS-campagne:
 - Affiches
 - Schoolposter
 - Flitskaart per leerling
 - Stickers per leerling
 - Stempels
 - Optionele FLITS-banner
- Campagnemateriaal voor Parkour (voorjaar 2020 naar de scholen):
 - Affiches
 - Handleidingen met bewegingsspel
 - Online instructiefilmpjes
 - Optionele PARKOUR -banner
- Toegang tot het digitale leerplatform Octopus Verkeersl@nd voor alle leerkrachten én leerlingen
- Een Octopuslabel om aan de schoolpoort op te hangen of een sticker voor het nieuwe schooljaar
- Kortingen op materialen en activiteiten (FLITS-hesjes, gadgets, verkeersshow, e.d.m.)

Afbeelding Strapbandjes

Op vlak van co-creatie werkte het Octopusteam mee aan verschillende participatietrajecten in functie van scholen, zie LaMA.

4.6 Algemeen

4.6.1 Nieuwsbrief

In 2019 verschenen 10 Octopusniewsbrieven. Die worden uitgestuurd naar 16 667 e-mailadressen.

Daarnaast is het Octopusplan actief op de sociale media via:

- Facebook: 5237 volgers
- Twitter
- Instagram
- YouTube
- Pinterest

Op www.octopusplan.info verschijnen alle Octopusactiviteiten zoals de praktijksessies Dode Hoek, de aanwezigheid op congressen, beurzen, plaatsen en tijdstippen van de Flitsteams, ...

4.6.2 Helpdesk

De helpdesk wordt dagelijks zowel telefonisch (03/270 06 30) als via het algemeen mailadres (info@octopusplan.be) gecontacteerd.

4.6.3 Samenwerkingsverbanden

Het Octopusplan maakte ook in 2019 voorwerp uit van een partnership tussen Voetgangersbeweging vzw en REM!21 bvba. Daarnaast werd er gebruik gemaakt van de diensten van heel wat externe toeleveranciers.

In 2019 werkte het Octopusteam verder samen met de volgende partijen:

- Wolters-Mabeg (straatmeubilair, overkappingen, ...)
- Geveko Markings (thermoplasten voor de schoolomgeving)
- Abimo/Pelckmans Uitgeverij (verspreiding educatieve materialen)
- Komimo vzw – Netwerk Duurzame Mobiliteit (Week van de Mobiliteit)
- SUEZ (samenwerking praktijksessies Dode Hoek)
- GOODPLANET (samenwerking praktijksessies Dode Hoek in Wallonië)
- Ketnet (redactionele aandacht m.b.t. de Strapdag)

Meer weten of kon dit jaarverslag u inspireren tot een initiatief waarin de Voetgangersbeweging een rol kan spelen?

Laat niet na ons te contacteren:

info@voetgangersbeweging.be of 03 270 06 30

